

Lantaarns in stad allemaal onveilig

Palen zijn niet geaard: elektrocutie mogelijk

HERMAN STIL

AMSTERDAM - De 116.000 lantaarnpalen in Amsterdam zijn niet geaard, waardoor ze bij

een defect of aanrijding levensgevaarlijk kunnen zijn. De gemeente moet tientallen miljoenen euro's uitgeven om de lantaarns veilig te maken.

In 2003 werd aan de Postjeskade een hondje van een Amsterdammer geëlectrocuteerd omdat het bij een lantaarnpaal plaste die onder spanning was komen te staan. De paal was niet geaard.

Pogingen van de gemeente om de verantwoordelijkheid bij de eigenaar van het stroomnet, Continuon, te leggen, zijn mislukt. Volgens toezichthouder NMA zijn veilige palen een zaak van de gemeente.

Vrijwel geen enkele lantaarnpaal in de stad is geaard. Bij een defect of een aanrijding kunnen ze onder spanning komen te staan. Aarding via het elektriciteitsnet is volgens Continuon technisch niet mogelijk. De palen kunnen alleen veilig worden gemaakt door een ijzeren pin in de grond te slaan, waarlangs de spanning weg kan lopen.

Voor de 116.000 palen in Amsterdam is dat een miljoeneninvestering. Of Amsterdam de palen nu gaat aarden, wil de gemeente niet

ENIGE MANIER IS EEN IJZEREN PIN IN DE GROND, 116.000 KEER

zeggen. De verantwoordelijke wethouder Tjeerd Herrema, wil niet reageren. De verantwoordelijke ambtenaar laat weten dat Amsterdam zich 'beraadt'.

In de enige gebieden waar Amsterdam zelf voor het stroomnet verantwoordelijk is, IJburg en Zuidoost, is het elektriciteitsnetwerk overigens ook niet geaard.

Stad moet lantaarns aarden

Amsterdam probeerde verantwoordelijkheid vier jaar lang af te schuiven op Continuon - tevergeefs

HERMAN STIL

AMSTERDAM - Lantaarnpalen in Amsterdam zijn niet geaard. Bij een defect of een aanrijding kunnen ze onder stroom komen te staan. Wie in de buurt komt, kan een dodelijke schok krijgen. De gemeente is dan verantwoordelijk.

Dat blijkt uit een uitspraak van de kartelwaakhond NMa, maar die wil er verder niets over zeggen.

Amsterdam weet al vier jaar van het probleem met de palen. De gemeente probeert sinds 2003 de eigenaar van de elektriciteitslijnen, de onafhankelijke Nuondochter Continuon, te dwingen de openbare verlichting te aarden. Nadat

maar dat Amsterdam in de gelegenheid was daar tegen in het geweer te komen. Tevergeefs. Vorige week sprak de NMa zich definitief uit in het voordeel van Continuon.

Continuon kan wettelijk niet verplicht worden de verouderde delen van het netwerk te vervangen, staat in de uitspraak.

'Volgens de Elektriciteitswet uit 1998 is de netbeheerder verantwoordelijk voor de veiligheid van het netwerk terwijl de afnemer, de gemeente Amsterdam, verantwoordelijk is voor de veiligheid van haar lantaarnpalen.'

Amsterdam beheert zelf geen elektriciteitsnet, daarvoor moet de stad terecht bij Continuon. Alleen de energienetten voor de openbare verlichting in Zuidoost en in IJburg vallen onder het beheer van de gemeente. Overigens: ook die zijn grotendeels niet geaard.

Amsterdam nam in 1998 het beheer van de lantaarnpalen in de stad immers weer in eigen beheer. Vier jaar eerder had het de palen, inclusief de rest van het GEB, geprivatiseerd in Energiebedrijf Amsterdam.

Voor de straatverlichting bleek dat onhandig - verkeersveiligheid en sociale veiligheid zijn toch al een gemeentetaak. Voor bijna 34 miljoen euro kocht de stad de palen terug. Energiebedrijf Amsterdam ging op in wat uiteindelijk Nuon zou worden.

Volgens Continuon is het net in

grote delen van de stad simpelweg te oud om nog van een aardendraad voorzien te kunnen worden. Dat stuk, en een deel van de openbare verlichting, dateert uit de jaren dertig van de vorige eeuw.

'Het net is wel oud, maar niet verouderd,' zegt Jaap Nieuwenhuis van Continuon.

'Er zit geen aarding in, maar dat geldt voor grote delen van het Nederlandse elektriciteitsnet. Soms kunnen leidingen alsnog geaard worden, maar een groot deel van het Amsterdamse netwerk is daarvoor niet geschikt. In Amsterdam hebben we ook geen plannen het hele netwerk te vervangen, zodat het geaard wordt. Dat zou tientallen miljoenen euro's kosten.'

Continuon is blij met de uitspraak van de NMa. 'Net als bij woningen is de gebruiker verantwoordelijk voor het aarden,' aldus Nieuwenhuis.

'Ieden om het netwerk te vervangen, is er niet. Sinds 2005 worden nieuwe netwerken overigens wel geaard. 'Ook als we netwerken vervangen, doen we dat met aarding.'

Apparaten met een metalen omhulsel, zoals wasmachines of lantaarnpalen, moeten geaard worden om te voorkomen dat het metaal onder stroom komt te staan als een defect optreedt. In huis gebeurt dat via de groengele draadjes.

Vroeger ging aarding via de stoppenkast vaak op de waterleiding, maar nu die veelal van kunststof is, gaat het contact direct via een metalen pin in de aarde. Eventuele spanning wordt dan in de aarde afgevoerd - en de aardlekschakelaar zal ervoor zorgen dat de aanvoer van stroom wordt onderbroken.

116.000 PALEN VOORZIEN VAN EEN METALEN PIN

Bij lantaarnpalen is zo'n pin in de grond ook een optie. De kosten per paal liggen - afhankelijk van het soort lantaarnpaal en de plek in de stad - op enkele tientallen euro's, afgezien van arbeidsloon.

In totaal staan er ruim 116.000 lantaarnpalen in Amsterdam, de meeste in Noord (17.000 stuks), gevolgd door Zuidoost (16.000) en Centrum (12.000).

Ondanks de lange aanloop, de zaak speelt al sinds 2003, willen verantwoordelijke wethouder Tjeerd Herrema en de dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer (IVV) niets over de zaak kwijt.

In 2005 heeft IVV al wel laten onderzoeken hoe veel geld het kost om alle palen in de stad te vervangen.

GEMEENTE HEEFT EIGEN STROOMNET OOK NIET GEDAAN

Continuon dat verzoek in 2004 had geweigerd, stapte Amsterdam naar kartelwaakhond de NMa - Continuon is immers monopolist in Amsterdam op het gebied van elektriciteitslijnen.

De monopolieautoriteit dacht er anders over. Al in februari liet ze de gemeente weten dat ze in het voordeel van Continuon zou oordelen,